

O Veronice, která trpěla na meningitidu

MUDr. Bohuslav Procházka

Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost, Kutná Hora

Uvedená kazuistika popisuje příběh dívky s recidivujícími záněty mozkových plen způsobených bakterií *Streptococcus pneumoniae*. Až odhalení drobné komunikace mezi frontální dutinou a nitrolebním prostorem a následná plastika base lební vedla k definitivnímu uzdravení dítěte.

Klíčová slova: recidivující purulentní meningitida, *Streptococcus pneumoniae*.

About Veronica, who suffered from meningitis

The present case report describes the case of a girl with recurrent inflammation of the meninges caused by the bacterium *Streptococcus pneumoniae*. To detect small communication between the frontal cavity and the intracranial space and the subsequent sculpture of skull base led to the ultimate recovery of the child.

Key words: recurrent purulent meningitis, *Streptococcus pneumoniae*.

Med. praxi 2013; 10(10): 351

Veronika je dnes již sedmnáctiletá slečna, která prodělala opakované záněty mozkových plen vyvolané *Streptokokem pneumoniae*.

V rodinné anamnéze se nevyskytovala žádná závažná onemocnění, i její mladší sestra je zdravá.

Pochází z prvního těhotenství, které probíhalo bez problémů, porod byl v termínu, záhlavím, s normální poporodní adaptací dítěte. Porodní váha byla 3 350 gramů a délka 50 centimetrů. Zcela normálně probíhal psychomotorický vývoj, prodělala běžné respirační infekce, hospitalizovaná byla jedenkrát, a to pro úraz.

20. dubna 2004 dostala vysoké teploty s výraznými bolestmi hlavy. Při hospitalizaci na spádovém dětském oddělení byla, vzhledem k rozvíjejícímu se meningeálnímu syndromu při vysoce pozitivních zánětlivých markerech (CRP 165, leuko 28,5 tis.), provedena lumbální punkce, diagnostikovaná purulentní meningitida a Veronika byla přeložena k léčbě na infekční kliniku. Zde byl prokázán původce – *Streptococcus pneumoniae* běžně citlivý na ATB a léčba proběhla bez problémů, pouze s jedinou komplikací, kterou byla alergie na cefalosporiny 3. generace. Dále byla holčička v pořádku sledovaná v ambulanci infekční kliniky a na neurologii.

Za půl roku – v prosinci 2004 byla hospitalizovaná pro dva dny trvající febrilie s bolestmi hlavy, měla opět vysoké zánětlivé markery (CRP 170, leuko 23 tis.), provedená punkce opět prokázala bakteriální meningitidu dle PCR opět pneumokokové etiologie. Léčba proběhla bez problémů, stav se poměrně rychle upravil. Při detailně probrané anamnéze byl získán údaj o drobném

úrazu hlavy v oblasti obličeje, ke kterému došlo při koupání v bazénu přibližně měsíc před první atakou zánětu mozkových plen. Po pádu a úderu do nosu měla zhmožděný kořen nosu s krátkou epistaxí. S ohledem k těmto údajům bylo provedeno vyšetření MRI hlavy s normálním nálezem. V únoru 2005 byla registrovaná v naší ambulanci.

Pro negativní MRI nález jsme provedli ORL vyšetření na specializovaném dětském ORL oddělení, provedena cisternografie – vše s normálním nálezem. Za další dva měsíce přichází sama ze školy se slovy, že má „zase tu pneumokokovou meningitidu“. Byla febrilní, měla jasné meningeální příznaky a CRP převyšovalo 160 mg/l. Cestou RZP byla převezena spádovou JIP, kde LP opět potvrzuje hnisavý zánět, opět byla nasazena léčba ATB. Dle mikrobiologického vyšetření byl za původce opět označen *Streptococcus pneumoniae*, ale nyní již polyrezistentní. Naslepo nasazená antibiotická terapie Meronemem vedla k celkovému zlepšení stavu dítěte, nicméně nález v likvoru progredoval. Z tohoto důvodu byla opět přeložena na infekční kliniku, kde byla úspěšně léčena Vankomycinem. Po propuštění z hospitalizace byla znovu podrobně imunologicky vyšetřena, bylo provedeno kontrolní ORL vyšetření, kontrolní CT vyšetření – vše s normálními nálezy. V roce 2005 jsme ještě provedli očkování polysacharidovou pneumokokovou vakcínou a po dvou letech jsme provedli očkování i konjugovanou pneumokokovou vakcínou. Poté se rodina přestěhovala z pracovních důvodů do Bruselu. Zde v červnu 2008 – tři roky od třetí ataky – dochází k čtvrté recidivě purulentní pneumokokové meningitidy. Zde opět dívka

přišla sama na pohotovost s proklamací, že má pneumokokový zánět mozkových plen, ale vzhledem k tomu, že byla velmi extravagantně oblečena (celá v černém s četnými kovovými ozdobami a černě nalakovanými nehty), tak strávila hospitalizaci z počátku na detoxikačním oddělení, nicméně po ověření její diagnózy byla úspěšně vyléčena. Vzhledem k recidivám byla nasazena ATB profylaxe. Po návratu z Bruselu bylo opět indikováno MRI vyšetření hlavy, kde bylo popsáno minimální zduření sliznic v mediální části levého frontálního sinu, a tato oblast označena jako místo teoreticky možné komunikace mezi frontálním sinem a nitrolebním prostorem.

Vzhledem ke čtyřem opakovaným pneumokokovým meningitidám podstoupila v únoru 2009 neurochirurgický výkon – plastiku báze lební v místě možné a předpokládané komunikace levého frontálního sinu s nitrolebním prostorem. Výkon proběhl bez problémů a od té doby je již dívka v pořádku. Na uvedené kazuistice jsem chtěl ukázat závažné následky i celkem banálního úrazu hlavy a strastiplnou cestu ke správné diagnóze a definitivnímu vyléčení naší pacientky.

MUDr. Bohuslav Procházka

Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost
Rejskova 62/9, 284 01 Kutná Hora
bohuslavprochazka@seznam.cz